

METODERAPPORT

«Min fetters selvmord»

Thomas Frigård, Raumnes

thomas@raumnes.no

Denne saken starter med at min fetter Trond 1. mai 2016 legger ut en melding til alle sine venner på Facebook. Her skriver han at han sliter med hodesmerter hele døgnet og at han ikke får hjelp av helsevesenet. Han føler seg som en kasteball mellom lege og sykehus, og at han ikke orket å leve lenger. Min fetter er jeger, og på en nesten absurd måte skriver han at han nå velger å vandre i de evige jaktmarker sammen med sin hund Rex. Deretter takker han for alt.

Det viser seg Trond har gjort alvor av den han skrev. Min far ringer meg med den triste beskjeden.

Det viste seg at Trond hadde lagt igjen en beskjed til sin tidligere samboer. Her uttaler han at han nok en gang at han ikke får hjelp av helsevesenet, og han håper at noen kan ta tak i dette, slik at andre ikke lider hans skjebne.

Journalisten i meg våkner. Få var klar over hvor ille Trond hadde det, han snakket ikke med noen om det. Hva slags skade hadde Trond? Hva slags hjelp hadde han fått? Hvilken behandling ble han tilbudt? Kan det stemme at han var en kasteball i helsevesenet?

Jeg starter en research, og jo mer jeg leter, jo mer viser det seg at Trond ikke var alene i den båten av smerte han satt i. Mye tyder på at personer med nakkeskader ikke får adekvat hjelp av helsevesenet, og den mest utbredte behandlingen er smertestillende medikamenter. Og hvorfor er det slik at 75 prosent av de menneskene som tar selvmord er menn?

Jeg bestemte meg for å skrive Tronds historie for å belyse problematikken rundt personer med nakkeskader og selvmord. Etter en dialog med søstrene til Trond og hans andre pårørende satte jeg i gang.

Jeg bestemte meg for å bruke Tronds historie som et case for å vise fram problematikken og dens ekstreme mulige utfall.

Sak 1: Historien om min fetter Trond

Jeg bestemte meg raskt for at jeg ønsket å gi saken et nasjonalt potensial. Jeg lagde en skisse over hvilke elementer jeg måtte ha for at saken skulle bli et godt journalistisk håndverk.

1. Case: Historien om Trond og hans skjebne.
2. Menn og selvmord: Finn den best egnede eksperten og bruk denne kilden.

3. Nakkeskader: Finn den beste nakkeeksperten og bruk denne kilden, finnes det organisasjoner for denne pasientgruppen, finn de og bruk de som kilde.
4. Hva sier politikerne?: Jeg ville ha helseministeren, jeg fikk hans høyre arm som kilde.
5. Finnes det lignende historier?: Grav de fram og vis de fram. Her kom jeg inn på sporet av sittende MR, et diagnoseverktøy vi ikke har i Norge, men som har vist seg å hjelpe mange med nakkeskader. Mange reiser til London og betaler av egen lomme. Hvorfor har vi ikke sittende MR i Norge? Dette ble en rød tråd.

Jeg brukte flere uker på kveldstid med researchen av saken, intervjuene gjorde jeg stort på fritiden. Jeg holdt en tett dialog med redaktøren, og vi bestemte at vi skulle kjøre en personlig tilnærming av saken, der vi allerede i ingressen gjør det klart at journalisten er en del av historien. Et sjangergrep som var viktig for å sette saken i et riktig perspektiv. Nær, personlig, men samtidig generell nok til at den fikk et nasjonalt potensial. Jeg bestemte meg for å gjøre fortellingen så deskriptiv som mulig, for å unngå føleri.

Saken dekket til slutt seks sider i papiravisa. Totalt 26 000 tegn. Trolig den vanskeligste saken jeg noen gang har skrevet på grunn av den personlige nærheten jeg har til caset, min fetters selvmord.

Saken ble lest 30 000 ganger på vår nettside. En sak som runder 2000-3000 lesere ligger på ukas mest leste på raumnes.no.

TV2 tok tak i saken og lagde sin egen versjon. Denne saken ble lest av rundt 300 000.

Vi hadde nådd målet om å skape nasjonal interesse.

Resultatet var blant annet at en rekke personer med lignende problemer som Trond tok kontakt med meg. En av dem var Ronny Bratsberg.

Sak 2: Ble påført verdens mest smertefulle sykdom etter feiloperasjon

Ronny Bratsberg ringte meg og fortalte at han hadde lest saken om Trond og at han ikke hadde klart å slutte og gråte. Han kjente seg igjen i hvordan Trond opplevde livet, det var som å lese om seg selv fortalte han.

Ronny ble operert for en ryggskade i 2013, men operasjonen gikk feil. Da han våknet var han blind og delvis lammet. Siden operasjonen hadde livet hans vært et smertehelvete. Han hadde blitt påført verdens mest smertefulle sykdom, CPRS, og den eneste hjelpen han fikk av helsevesenet var fysioterapi og smertestillende. Det viste seg at dette var nok en pasientgruppe som følte seg glemt av norsk helsevesen.

Jeg bestemte meg for å fortelle Ronnys historie.

1. Historien om Ronny.

2. Fastlegen forteller om CPRS
3. Sykehuset erkjenner operasjonstabbe.
4. Fysioterapeut mener Ronny trenger mer hjelp.
5. Hvorfor ikke sittende MR i Norge?

Saken dekket fire sider i avisen. Totalt 15 000 tegn. Saken ble lest av 20 000 på vår nettside.

TV2 fulgte opp denne saken også. Totalt lest rundt 200 000 mennesker TV2s sak om Ronny.

Vi hadde nok en gang klart å nå nasjonalt.

Sak 3: Hanne hadde gitt opp, bestemte seg for å leve etter å ha lest om Trond

I researchen kom jeg over historien om Hanne Stahl fra Porsgrunn som led av kroniske nakkesmerter. Akkurat som Trond følte hun seg som en kasteball i helsevesenet, og den eneste behandlingen hun fikk var en cocktail av smertestillende.

Kan Hanne Stahl tilføre historien noe? Jeg tok kontakt, og det viste seg at Hanne hadde en sterk historie å fortelle. Hun hadde også lest saken om Trond, og hun hadde tenkt å kontakte meg, men turte ikke.

Hanne kunne fortelle at hun hadde gitt opp en lindring, og hun hadde satt en dato for når hun ikke lenger ønsket å leve. Datoen kom raskt nærmere. Da hun leste historien om min fetter Trond knakk hun sammen, men historien vekket en gnist i henne. En gnist til å kjempe, ikke bare for seg selv, men for andre med den samme lidelse som Hanne og Trond. Hun bestemte seg for å samle inn penger til en operasjon i Spania, en operasjon man ifølge Hanne ikke vil utføre i Norge.

Hanne samler fortsatt inn penger, og hennes historie er fortsatt ikke ferdig fortalt.

Saken ble lest av 10 000 på raumnes.no.

Sak 4: Innsamlingsaksjon for Ronny

Etter å ha lest saken om Ronny Bratsberg og min fetter Trond startet to kvinner en innsamlingsaksjon for Ronny. De ville bidra til at han fikk muligheten til å reise til London for å ta sittende MR. Kanskje ville denne diagnostikken finne feil som norsk liggende MR ikke har funnet?

Sak 5: Ronny har fått massiv støtte

I denne saken forteller Ronny om den støtten han har opplevd etter at han sto fram med sin historie i Raumnes, og deretter TV2. CPRS-rammende fra flere land har tatt kontakt med ham for å snakke og for å takke ham for at han ga den lite kjente sykdommen et ansikt.

Mange kunne fortelle Ronny at de følte det som en lettelse at de så at de ikke var alene med smertene. Mange følte en slags lindring i at noen satte søkelyset på deres lidelser. Mange CPRS-rammede føler seg nemlig glemt av helsevesenet.

Sak 6: Ronnys kamp for erstatning

I fire år hadde Ronny jobbet med å få erstatning for den feiloperasjonen han ble utsatt for på sykehuset. Nevrologene på sykehuset har erkjent at operasjonsskaden Ronny ble påført har invalidisert ham i vesentlig grad. Norsk Pasientskadeerstatning er ikke enig, og Ronny må kjempe for å få erstatning etter feiloperasjonen.

Ronny opplevde denne kampen som en ekstra påkjenning, som han egentlig ikke hadde krefter til å stå i.

I denne saken brukte jeg dokumentasjon jeg fant i pasientjournalen til Ronny, han hadde løst samtlige involverte fra taushetsplikten, og jeg konfronterte NPE med hvorfor de ikke anerkjente dokumentasjonen nevrologene fra sykehuset la fram.

Sak 7: Marit leste om Trond, reiste til London og fikk livet tilbake

Marit Mollerud var en av personene som tok kontakt med meg etter å ha lest historien om min fetter Trond.

Etter en bilulykke for drøyt ti år siden fikk hun økende problemer med nakkesmerter. MR-bildene hun har tatt i Norge viser ingen konkrete skader, og Marit har dermed kun fått smertestillende medikamenter som behandling.

Smertene økte, hun fikk trøbbel med å sove, deretter trøbbel med å jobbe. Hun ble sykemeldt, asosial og depressiv. Hun ble ribbet for livskvalitet, og hun mistet framtidshåpet. Hun opplevde det samme som Trond hadde gjort før henne.

I fem år levde hun i det hun betegner som et smertehelvete. Gjennom historien om Trond ble hun kjent med muligheten for å ta sittende MR i London, og hun bestemte seg umiddelbart at hun måtte prøve dette.

Noen måneder senere hadde Marit vært i London, og sittende MR hadde vist medisinske funn liggende MR i Norge ikke hadde avdekket. Det viste seg at skadene sittende MR hadde funnet kunne behandles.

En enkelt behandling på NIMI førte til at 40 prosent av de smertene Marit hadde kjempet mot de siste fem årene var borte.

Marit takket Trond for at hun hadde fått livet tilbake i gave.

1. Jeg fortalte Marits historie

2. Et norsk selskap som bistår norske pasienter til å få en Second Opinion i London. Selskapet viser til at 90 prosent av de som tar sittende MR får nye diagnoser, og mange får deretter behandling som fører til varig bedring.
3. Research viser at sittende MR hjelper for få. Det er et beslutningsforum på fire personer som avgjør at Norge ikke har behov for sittende MR. Eksperten jeg brukte i saken om Trond ville ikke lenger uttale seg. Jeg fant en uttalelse fra en annen ekspert som uttalte seg i NRK om det samme et år i forvegen. Argumentet for å ikke investere i sittende MR i Norge viser seg å være at det hjelper for få pasienter.
4. Helsepolitisk talsmann for Høyre på Stortinget uttaler at politikerne må lytte til fagekspertene, det vil si de fire personene som sitter i beslutningsforum.

Saken dekket tre sider i avisa. Totalt 15 000 tegn.

Saken ble lest av 20 000 på raumnes.no.

Sak 8. Innsamlingsaksjonen ga resultater. Ronny reiser til London

Innsamlingsaksjonen for Ronny Bratsberg førte til 75 000 kroner, og Ronny kunne finansiere utredning ved sittende MR i London.

Sak 9: Sittende MR gir nye funn

Sittende MR i London gir nye funn for Ronny. Funnene konkluderer med at han er stygt skadet i ryggen for livet, men mulighetene for behandling og bedring er til stede. Ronny fikk håp.

Sak 10: Pasientombudet reagerer på saken til Ronny

Pasient- og brukerombudet reagerer på behandlingen som Ronny har fått av helsevesenet etter feiloperasjonen. Han uttaler at det er sjelden han har sett en behandling som er så ille som i saken om Ronny.

Sak 11: Får behandling i London

Ronny får tilbud om behandling i London, et tilbud han ikke har fått i Norge.

Hva har vi oppnådd?

Flere av disse sakene lever fortsatt og vil bli fulgt opp videre.

På over 25 sider i papiravisen har fortalt fem sterke historier om mennesker som føler at de blir sviktet av helsevesenet. Trond, Johnny, Ronny, Hanne og Marit.

Sakene har belyst hvorfor menn er mer belastet i selvmordsstatistikken enn kvinner, sakene har synliggjort at det er flere hull i det norske helsevesenet, der flere pasientgrupper i realiteten ikke tilbys et adekvat helsetilbud foruten medikamentell smertebehandling, sakene har ført til at den manglende behandlingen har blitt synliggjort, sakene har bidratt til en økende diskusjon rundt bruk av sittende MR i Norge, sakene har ført til at flere som sliter med lignende smerter som Trond slet med har fått et bedre liv.

Saken har generert mange leserinnlegg og mange tilbakemeldinger fra leserne.

Redaktøren har skrevet flere lederartikler om artikkelserien.

Kanskje har sakene også bidratt til at Tronds siste ønske om å hindre at andre lider samme skjebne som ham selv har blitt oppfylt.